

Vil styrke dialogen

På Jæren går man nå fra skyttergraver til enighet rundt bord. Dialog er overraskende effektivt, mener Dag Jørund Lønning, og anbefaler det på det varmeste til andre.

YTRING

Linda Sunde

linda.sunde@bondebladet.no

Norges beste landbruksområde, lite areal og raskt økende folketall – kombinasjonen har ført til mange og harde konflikter.

Men nå ser Dag Jørund Lønning, rektor ved Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling, en endring.

Årsaken er rett og slett at partene snakker sammen og lytter til hverandre.

– Her på Jæren har det vært dype skyttergraver, der man har kastet skyts på hver hverandre i form av ord. Vi har klart å samle aktørene rundt bordet, til dialog. Det er overraskende hva vi har klart å få til på kort tid, forteller han.

Overføringsverdi

Han mener metoden har stor overføringsverdi til andre områder.

– Ved hjelp av dialog oppdager man ofte at man deler samme verdier, og at det er små nyanser man er uenige om. I diskusjoner handler det om å vinne over motparten med argument, men i en dialog er det vinn-vinn, forteller han.

Det hele startet med at han ble oppringt av lederen av en av de største boligutbyggingselskapene.

– De syntes ikke det var kjekt å bygge på matjord, og kunne tenke seg å komme i dialog med landbruket. Vi hadde et møte på høyskolen, og kom fram til ideen om en tankesmie, forteller han.

Utfordrer stereotypiene

Dermed så Jærsmia dagens lys.

Der sitter lederne for de fire største boligselskapene, fire bønder, politikere på fylkes- og kommunenivå, og representanter for vern og friluftsliv.

– Alle har skrevet under en dialogerklæring. Vi skal ha vilje til å lytte, og utforme nye løsninger sammen. Det er en krevende måte å jobbe på, men vi har kommet lenger enn jeg trodde. Stereotypiene våre om de andre har blitt utfordret, sier Lønning.

På det forrige møtet i Jærsmia ble boligbygging og jordvern snakket om.

– Vi klarte å komme til brei enighet rundt bordet, også mellom bønder og boligutbyggere, forteller han.

Jærsmia har nå eksistert i snart et år. Etter sommeren skal bønder og boligutviklere sammen arrangere en konferanse om jordvern og boligbygging.

– Vanligvis snakker man kun til sine egne menigheter. Dette blir kjempespennende, sier rektoren.

Svarthalespove

Lønning leder også et dialogprosjekt om svarthalespove.

Fuglen har skapt stor temperatur i Klepp. Slår den seg ned på ei eng der, blir 30 dekar automatisk båndlagt. Det har ført til konflikter.

Men nå vil Lønning endre på det.

– Vi har fått til et godt samarbeid med Fylkesmannen i år. De har sett at ovenfra og ned-vern ikke har virket. Vi har fått frihet til å komme opp

KURSER: Rektor Dag Jørund Lønning ved Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling skal kurse politikere og organisasjoner i dialog. Han har god erfaring med svart-halespoven og Jærsmia. (Arkivfoto)

“ Alle har skrevet under en dialogerklæring

med nye tiltak, sammen med bøndene. Det vinner begge parter på. Man har ikke en sjanse til å lykkes med en verneprosess, om man ikke skaper lokalt eierskap til den, sier Lønning.

Denne uken skal bøndene på Jæren selv få vise hvordan de kan ta hensyn til fuglene i enga, på et fagmøte.

Kurser politikere

I løpet av året skal han ha dialogkurs med politikere, administrasjon lag og organisasjoner i fem store kommuner i Rogaland.

– Jeg håper det skal gjøre noe med samarbeidskulturen. En god politiker er en pragmatiker som ikke har ideologiske skylapper, men som lytter og justerer sine holdninger og grep etter hva den hører, sier han.

– Dialog er en utrolig god måte å jobbe på, hvis du skal skape utvikling, mener Lønning.

– Kan dialog også løse opp i harde konflikter, som rovdørsaken?

– Det har i svært liten grad vært prøvd. Politikere burde nesten få medalje for å mobilisere motspillere. Det har vært en utrolig ovenfra og ned-prosess. Bygdefolk føler i liten grad at de har blitt tatt på alvor. Men skal man finne gode løsninger, er dialog den gode måten å starte på, sier Dag Jørund Lønning.